

STUDENTS

AKADEMISKĀS DZĪVES LAIKRAKSTS

K. Branta un K. Upeslejas nodibināts 1922. gadā.

Redakcija un kantoris
Rīga, Basteja bulv. № 11, dziv. 15 (ieja no Valdemāra ielas). Runas stundas: svētdienās
no 10—11, pirmdienās no 16—17.

NUMURS MAKSA
20 SANT.

IZNAK 2 REIZES
MENESI

Pasta adrese: Rīga, Pasta kaste № 70.
Sludinājumu maksā: priekšpusē 90 sant., teksta 60 sant., sludin. daja 20 sant., par
petitrandīnu + 5% sludināj. nodoklis.

Gada abonements: ls 4.—.

№ 137.

Piektdien, 27. aprīlī, 1928.

VI. ak. g.

Oxfordas un Kembrijas Universitātu iespaids uz Anglijas studentu dzīvi.

Anglijas universitātu iekārta ir ļoti ipatnēja un stipri atšķiras no kontinentālu valšķu universitātēm. Tas ir izskaidrojams ar vēsturiskiem apstākļiem. Sākot no Vilhelma Iekārtotāja laikiem 13. g. s., Anglija netika iespaidota ne no vienas valsts, ne caur kapiem nedz arī kautkādām pārmaiņām uz kontinenta, un ir pilnīgi izveidojusi savu ipatnēju valsts iekārtu un paturējusi savas tautas tradicijas.

Anglijas universitātu izcelšanās bija 12. un 13. g. s. Eiropas garigās kustības un atdzīmšanas laikmeta auglis. Driz pēc Bulonjas un Parizes skolu pārveidošanās par universitātēm, līdzīgas mācību iestādes radas arī Oxfordā un Kembrijā. Šo universitātu dvēsele, kas vadīja un izkopa studentu tieksmes uz zinātni, kā arī organizēja viņu intīmo dzīvi, bija tā saucamās „lektoru korporacijas“ (masters' corporations) pēc Parizes Universitātes parauga.

Studenti iestājās universitātē ļoti jauni sākot no 13 — 14 gadiem. Šī parādība palikusi pat līdz mūsu dienām. Pie viduslaiku augstākās „septiņu Liberalu Mākslu“ skolas priekšmetiem („trivienna“ Gramatikas, Logikas, Retorikas un „quadriviuma“ Aritmētikas Geometrijas, Mūzikas un Astrologijas) tika pievienotas 3 „augstākāsfakultātes“: teoloģijas, jurisprudences un medicinas fakultātes, tādā kārtā radot Anglijas Universitātu Standartu kā augstāko izglītības iestādi.

Pēc Reformācijas Oxfordas un Kembrijas Universitātu virsuzraudzība pilnīgi dabīgi pārgāja Anglikānu baznīcas rokās. Caur izdotiem likumiem šīs universitātes isā laikā tika pārveidotās par garīgiem seminarieriem un teologijas institutiem, tā ka 18. g. s. otrā pusē Angļu universitātes, kā garīgas pašdarbības un zinatnes centrs sāka zaudēt savu nozīmi.

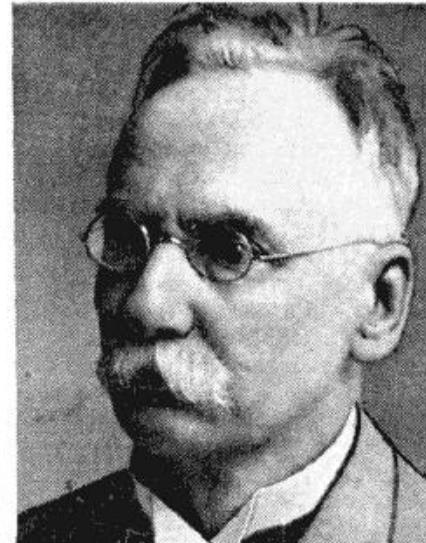
19. g. s. sākās jauna kustība starp zinātņu viriem pret satrunējošiem uzskatiem izglītības jautājienos un caur izdotu likumu Oxfordas un Kembrijas Universitātes tika atsvabinātas no Baznicas tiešās uzraudzības, kā arī tika atļauts šīs universitātes iestāties visu tīcību, šķiru un nāciju studentiem, kā arī ievēda rakstisku pārbaudījumu sistēmu, kura pastāv vēl šodien.

Universitātes no jauna atguva savu nozīmi, un šīs garīgās kustības rezultāts bija jaunu universitātu rašanās citās ievērojamās pilsētās, kā 1828. gadā Londonā, vēlāk Mančesterā, Bristolā, Lidsā u. t. t. Šīs universitātes ieguva pilnīgu autonomiju.

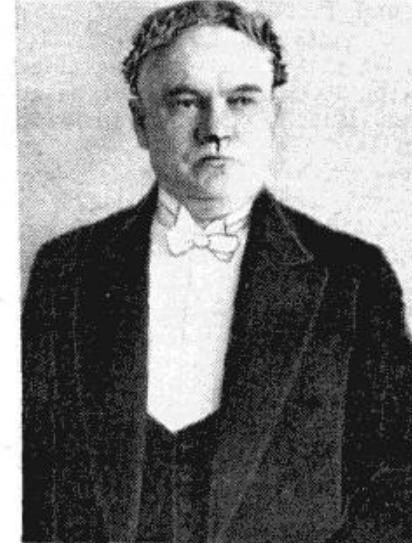
Pirmā sieviešu koledža tika nodibināta pie Londonas Universitātes, Bedfordas kol. 1849. g., bet sievietes tika pieplaistas pie zinātniska grāda iegūšanas tikai 1878. gadā.

Lai gan Anglijas universitātes formāli atguvušas savu patstāvību un garīgo brīvību, tomēr viņas negrib atteikties no savām vecām tradīcijām un ierašām. Šeit savu vārdu saka arī mūsu laikos Oxfordas un Kembrijas Universitātes, kuras svēti uztur savas vecās tradīcijas un kā visu Anglijas universitātu ideāls noder tiem par priekšzīmi, radot tādā kārtā starp visiem angļu studentiem vēlēšanos uzturēt šīs tradīcijas arī citās universitātēs. Šī ciena pret tēvu tēvu ierašām ir viegli izskaidrojama ar angļu tautas konservatismu viņu uzskatos.

Kā atkritējus no studentu vecām tradīcijām uzskata Londonas liberalās koledžas: „Ekonomistu skola“, „Politiku skolu“ un Berkbeķas koledžu, kuras ir noskaidrotas vienīgi sociālistiski. Interesants faktijs ir tas, ka neviena Anglijas universitāte nedomā apstrīdēt

Prof. Dr. h. c. E. Felsbergs.

Prof. Dr. h. c. P. Šmits.

Oxfordas un Kembrijas panākumu, nedz sportā, nedz šais universitātēs iegūto diplому izcilus klasifikācijā, nedz arī viņu vadoņa lomas Anglijas studentu dzīves veida organizēšanā un nostabilizēšanā. Tas izskaidrojams ar angļu konservatismu. Angļu studenti prot cienīt savu universitātu priekštečus Oxfordas Kemb. Universitātēs, kas pārdzīvoja visas grūtības, izveidojot caur daudzām pārmaiņām tagadējo Angļu studentu dzīves standartu, un izveidojot angļu studenta tipa ideālu.

Nav jāaizmirst, ka Anglijā studēt lemts ir ļoti nedaudziem. Tas pat savienots ar lielām materiālām grūtībām, kā arī ārkārtīgu lielu konkurenci.

Parasti Londonas un citu pilsētu universitātu lekciju un uztura maksas svārstās no 150 — 200 angļu mārc.; Oxfordā un Kembrijā no 300 — 400 angļu mārc.

Vispārējā universitātu statistika rāda, kā tiek uzņemti caurmērā caur stingriem konkursa eksameniem tikai ap 30% no piedalītām pie iestāšanās eksāmeniem studentiem. Universitātes izsniedz stipendijas tikai ap 3 — 5% no kopējā studentu skaita, bez tam labākiem studentiem tiek izsniegti pabalsti stipendiju veidā no viņu agrākām skolām ap 3%.

Tāpat pabalsta trūcigos studentus „N. U. S.“ un dažas citas studentu organizācijas caur sevišķu stipendiju fondu. Tā ka kopsummā ap 10% no kopējā studentu skaita ir dota iespēja studēt, jo viņu materiālie apstākļi ir vāji. Nav atkal jāaizmirst, ka stipendiju iegūšana ir ārkārtīgi grāta un tikai tiešām apdāvinātiem studentiem tā ir iespējama. Bez tam par savu studiju laiku tās ir padots ļoti stingrai kontrolei.

Oxfordā un Kembrijā iestāšanās tiek apgrūtināta vēl ar dažiem ipatnējiem noteikumiem.

Iestājoties vienā no šīm universitātēm nākamam studentam mazākais gadu iepriekš formāli jāiestājās „Arpus Koledžas Savientbā“ (Nocollege Society), kura rūpejas par nākošā studenta dzīvokli un visa nepieciešamā apgādāšanu. Tā ka daži vecāki savu bērnus ieraksta šīnī savienībā tikko kā tie sasniegusi 10 gadu vecumu. Jāpiezīmē, kā Oxfordā un Kembrijā studenti nedzīvo ģimenēs vai speciālos studentu namos, kā citu pilsētu Universitātu studenti, bet tieši koledžās, kur klausās arī lekcijas. Tā ka koledžu telpas ir arī aizņemtas no studentiem, tad nākošiem studentiem uz tām jāgaida kamēr viņu priekšteči beigs savas studijas. Tā tad Oxfordā un Kembrijā pie augšā minētiem 2 apstākļiem pievienojas vel tiešām dzīvokļu krize. Tamēdēj Oxfordas un Kembrijas studentu skaits tiektiri automātiski regulēts un ir arī vārī konstanti.

Oxfordas diploms nedod viņas beigušiem studentiem kautkādas formālās priekšrocības, bet kā pasaules tirgū, kā vairāk populārai un labas kvalitātes precei, tam arī vārī tiek dotā priekšrocība.

Oxfordu var saukt par studentu pilsētu, kur no apm. 20.000 iedzīvotājiem 5.000 ir studenti. Oxfordas tirdzniecība un sīkā rūpniecība pastāv tikai studentu vajadzību apmierināšanai. Gadījums, kad Londona bija nodomājuši paplašināt savas robežas uz Oxfordas pusi un uzceļ tur fabrikas, radīja ārkārtīgu sašutumu Oxfordā, kura uzrādīja, ka fabriku dūmi un mūžīgais troksnis samaitās to skaisto pilsētu. Un pietam jāliecina, ka Oxfordā ir angļu studentu paradize ar 17 vairākugadusīm vecām koledžām, ar vecām katedrālēm, zinātniskiem muzejiem, skaistām platām ielām, savu klusumu un skaisto Temzas upi.

Oxforda un Kembrijā ļoti rūpējas par savu universitātu slavas uzturēšanu un tamēdēj rada ļoti daudz ieroobežojumu citu universitātu studentu ieplūšanai, kā arī ieroobežo iespēju iegūt viņu diplomus.

Piem. bez universitātes tiesībām „Southamptonas Universitātēs Koležu“ beigušie studenti var iegūt diplomi izturrot dipl. pārbaudījumu Londonas vai citā kādā universitātē, bet nekādā ziņā ne Oxfordas vai Kembrijas Universitātē.

Te ir skaidrs kādā monopolā stāvokli sevi nostāda Ox. Kemb. Univ. pret citām Anglijas universitātēm un ir skaidrs, ka katra angļu studenta ideāls ir lidzināties Oxfordas vai Kembrijas studentam. Katrā universitātei ir savas iepatnības, bet ja grib runāt par angļu studenta raksturīgu tipu, tad par īādā ļāpā Oxfordas studentu.

Bezbēdīgs, jūtot savu bagāto vecāku atbalstu, drošs par savu nākotni. Oxfordiets nodarbojas galveno kārt ar 2 lietām, ar sportu un ar studijām, priekš cita viņam neatliek laika un vārī intereses.

Dzīvojot arī ar saviem studiju biedriem kopā viņš ir augstākā mērā sabiedriski. Bez atklātās nicināšanas bet ar zināmu pašpārākumu viņš skatās uz krāsainiem studentiem, kuriem viņu bagātība devusi iespēju iekļūt arī seit. Uzaugot, kā visi angļu aristokratu bērni, svešā ģimenē vai koledžā viņš ir pieradis būt patstāvīgs un arī vārī jūtas stāvokļa kgs.

Stipri attīstīts fiziski. Ķērbjas kā jau visi sportisti ļoti nekārtīgi; parastais apgērbs: golfa uzvalks, kurpes ar biezām zolēm. Staigā ziemu un vasaru, lietus vai saule, ar neapsegstu galvu; cepures vieta viņam noder tā paša biezīe mati.

Arī vārī jūtas ēri un sēž kā viņam patīk negriezot daudz vēribas uz citiem.

Viņas brīžos redz viņu sēžot mikstā lēpī krēslā, ar pipi zobos, avizi rokā un kājas vai nu uz krēsla vai galda, bet katrā ziņā augstākā par galvu. Arī vārī mierīgs garīgi, bet dzīvs fiziski. Neiēt ekstremos, kā dusmās vai sentimentālitātē. Viņā skaidri ko domā un zin, un nelepojas ar to, ko nezin. Ved kārtīgu dzīvi un bez redzamas piepūlēšanas padodas stingram augstskolas režīmam. Nepārpūlas ar studijām, bet ja gatavojas uz eksāmeniem, tad ļoti rationāli, neatrujot sev savas tiesības nodoties zināmu laiku sportam. Par „augstākām“ lietām, kā politiku un internacionāliem jautājumiem (ar ļoti maziem izņēmumiem) ļoti maz interesējas. Stipri specializējas savā studiju priekšmetā. ļoti mil humoru un jautību. Apmeklē teātri vai kino ī reiz nedēļā, parasti humorišķā rakstura izrādēs. Tāds ir Oxfordas students.

A. Rode, stud. oec.

Parizes Augstskola — Ecole Normale.

Latīnu kvartals — šis vārds izsauc tūliņ mūsu domās kvartalu, kas ir pilnīgi ļoti salīdzinot ar citiem Parizes kvartaliem; gleznu un smaržu, kas pieder tikai viņam; stingras skolas un licejus blakus priecīgajām kafejnīcām; profesorū dienā un vieglprātīgās jaunavas vakarā; grāmatas un kartes. Kāda vilšanās jaunam provinciālam vai ārzemniekiem, kad St. Michel bulvarā viņš redz blandamies to pašu vulgāru un banālo pūli, kura ir uz visiem Parizes bulvariem! Skolas ir palikušas šeit pat, bet studenti vakaros izklīst pa visu Parizi un pa visām priekšpilsētām atstājot turīgiem pilsoņiem ienākumus nesošās mājas un viņu luksus dzīvokļus, kas tagad iekarojuši to kvartalu, kura citkārt dzīvoja studenti.

Šis fakts rada brīvā studenta, tas ir tā studenta, kura nepieder pie mūsu divām lielajām skolām ar internātiem, — students nav vairs cilvēks ar no saviem kursiem un saviem kolēgiem aprobežoto horizontu; viņš iejet sa biedribā, un nem dalību ar visu savu dzīves, intelektualējā Parizes dzīvē, kura ir ārkārtīgi aktīva. Viņš kaisligi sekot literāriskai aktualitātē, kura iespiežas arī Universitātē, viņš zina, viņš pazīst — visjaunākos māksliniekus — gleznotājus jeb mūzikus.

Ļoti bieži students ir spiests strādāt savai eksistencei un iejet tirdzniecīskajā un rūpniecīskajā darbā. Un ir arī tas, vai nu tas ir labi jeb slikti ka agrāko laiku audzināšana, kas biji tikai teoretiska (livresque) tagad savu vietu ir atdevuse vispārējai kulturai, kura veido reālo dzīvi.

Un tomēr ir Parizē arī klusuma oaze, kura ir atvērti arī ārienes iespējai, bet tur neiespiežas ārējās pasaules dzīve. Es pārzinu tikai labi L'Ecole Normale un gribu runāt tikai par vienu. L'Ecole Normale ir ceļta agrākos laikos klostera vidū vecā darzā klusajā kvartālā Parizes mājas tagad mums ierobežo (cerment) un ir tikai divas vietas, kur ir palikuši pāri lieli koki. Viena no tām, kura dzīvo mūķenes, kuras audzina savus cālus un savus trusis kā lauku kaktā. Un otra vieta ir augstskola L'Ecole Normale. Koki mūs vairāk atšķiri no Parizes nekā to varētu darīt lielāki attālums. Un nodrošinā gajo velvēto kuluāru dzīļo klusumu. Dārza dziļumā atrodās teiksmains māzs stūrītis atstāts savā pirmatnējā īpatnējā veidā. Šeit laimigie konkursa pārbaudiņi izturetāji ir aicināti pavadīt četrus gadus kopējā dzīvē un darbā. Un pilnīgi uzturēti un apgādāti no valsts. Studenti tiek bajoti diezgan pārāji (tres peu). Viduslaiku veselīgās

darbs divi vietās — padziļināts un salīdzinošs.

Šādiem divi vietās studējošiem Parīzes studentiem ļoti stipri palīgā nāk plašā grāmatu izvēle un polikopētie kursi un lekcijas, kuras priekš iespiešanas nereti ir pašu profesoru caurskatītas. Tā tad paši mācības spēki savā ziņā izpalidz tiem, kas studē divās vietās un arī tiem, kas strādā sev uzturu pelnīdamī. Un jājautā, kas par nelaimi, ja klausītavas patukšas, bet bibliotekās un darba istabās neviens brīva vieta nav atrodama? Parīzes studenti strādā daudz un labi.

Andrejs Kampe.

Studentu padome.

L. U. Stud. Padomes 1928. g. 30. marta plenarsēde.

Sēdi atklāj pr.-js E. Rempe.

Prezidijs zīņojumi:

Karalauču studenti pieteikuši apmeklējumu. Nama fonda summas noņemtas no tekoša reķīna un noguldītas kā beztermiņa noguldījumi.

Iesniegts Kulturas fondam lūgums dēļ pabalsta komisijām Ls 23.800.

Prezidijs rūpējies par alus pārdošanas atlauju no pilsētas valdes virtuves telpās.

Nolemj griezties pie L. U. padomes dēļ atvieglojumiem pie iestāšanās universitātē igauņu un leisu studentiem.

Iemaksā par papirosem „Students“ Ls 850.—

Sacha b-bai piešķir Ls 440.— no rezerves fonda somu šachistu uzņemšanai. Nodibināti sakari ar 10 gadu valsts jubilejas komisiju.

13. maijā rikos kopīgu studentu koņkertu L. Vērmaņa dārzā.

Latv. nac. stud. b-ba nozīmējusi Pašvaldības komisijā Klembersa vietā B. Dombrovski. —

Dienas kārtības galvenais punkts — gada pārskata pieņemšana.

A. Celmiņš (apv. progr. fr.) stipri kritizē padomes darbību. Pārskats nav sastādīts objektīvi. Ārlietu birojs nestāv savu uzdevumu augstumos, un nav gādāts par starptautisko studentu apmaiņu resp. tuvināšanos, par ekskursijām. Grāmatučas darbība nav apmierinoša. Nama komisija deleģējusi uz Helsinki studentu diplomantu un nosūtījusi pieprasījumus uz ārzemēni, bet apšaubāmi vai ar to panāks studentu nama jautājuma atrisinājumu. — Pašvaldības un redakcijas komisiju darbība neapmierinoša — nepietiekotās darbs izskaidrojams ar to, ka nav visas frakcijas (piem. progresīvā) piedalījušās vispārējā darbā. Uz priekšu darbs būs veiksmīgāks.

E. Rempe aizrāda, kā pārskats sastādīts īsa laikā un iespējamas kļūdas.

Ozols (korp.) aizrāda, ka progr. fr. pārmetumi nav pamatoti un alsevišķu komisiju darbības bijušas pietiekoši sekmīgas un atspēko progr. frakcijas pārmetumus. Gada pārskatu pieņem ar 28 balsīm, pr. — 4 atturas.

Notasa pašvaldības komisijas iesniegumus.

1) Pašpalīdzības kases organizēšanas projekts.

2) Vasaras kolonijas projekts.

3) Darba biroja organizēšanas projekts.

Kalniņa priekšlikumus apvienot dzīvokļu apgādes komisiju ar darba biroju, palielināt locekļu skaitu no 3 un 5 —, piejēm.

Studentu padome noklaustījusies pašvaldības komisijas zīnojumu nolemj pasākumu noorganizēšanai ievēlēt komisijas.

1) Pašpalīdzības kases organiz. komisiju no 5 locekļiem.

2) Darba biroja un dzīvokļu apgādes komisiju no 5 locekļiem — un

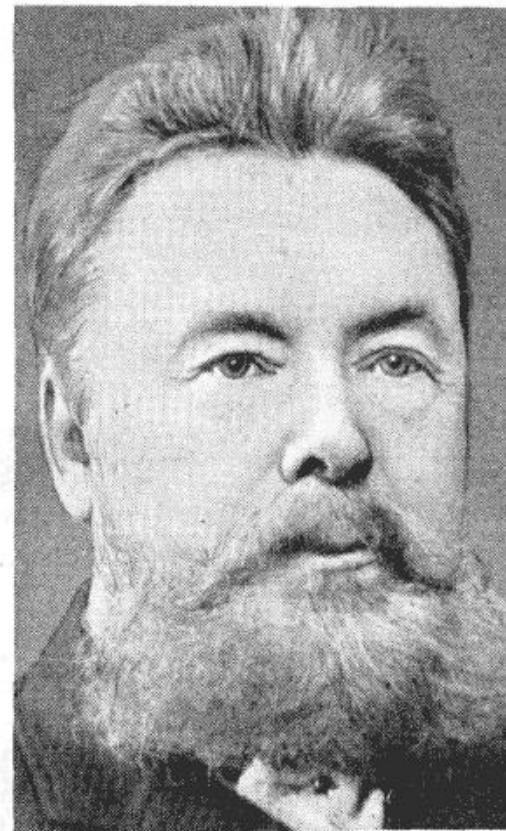
3) Vasaras kolonijas organiz. komisiju no 5.

Pašpalīdzības kases komisijā ievēlokošu frakciju priekštāvībus no :

Korporaciju, progresīvo, Nac. stud. apvienoto stud. korporaciju un Nac. stud. b-as.

Darba biroja komisija ievēlo pārštāvībus no novadnieku gr., progresīvo korporaciju, žīdu nac. fr., nacionālo stud. b-bas.

Vasaras koloniju komisijā :

Nelaiķa Kristapa Morberga novēlējums.

8. aprīlī š. g. Rīgā aizgāja mūža tojams universitātes bibliotekas paplašināšanai, un d) tira ienākuma atlīkums izlietojams stipendijām trūcīgiem Latvijas universitātes, konservatorijas un akademijas audzēkņiem. K. Morbergs savai laulātai draudzenei atstājis lietšanā līdz mūža beigām vieuu no Rīgas namiem un Jūrmalas vasarnīcu.

Šis lielais dāvinājums, kāds Latvijā noticis pirmo reizi, izsauca visā Latvijā lielu saviņojumu un sajūsmu.

K. Morberga apbēdišanā 13. aprīlī piedalījās Latvijas Universitātē ar saviem mācības spēkiem, studentu organizācijām un pārējiem studentiem. L. Universitātes vārdā krāšņu vainagū uz nelaiķa kapa no lika L. U. rektors prof. Dr. med. M. Zīle.

Mūžigu piemiņu ! T.

korporaciju, nac. apv., progresīvos, Apv-studenšu korp. frakcijas pārstāvībus.

E. Rempe liek priekšā atvēlēt sporta komisijai no rezerves fonda summām 88 Ls, priekšlikumu pieņem. Univ. padomei iesniegts lūgums atvēlēt budžeta kārtības sporta komisijai Ls 3000 — Sakārā ar iesniegumu, Univ. Pad. izvēlējusi speciaalkomisiju šī jautājuma sakartīšanai.

Stud. padome norāda V. Āboliņa iesniegumu : „Studentu padome atzīst tirgošanos ar alu studentu virtuvē par nevēlamu“ ar 12 pret 3, atturas 8.

Stud. Padomes plenārsēde nolikta 27. aprīlī pl. 18. Dienas kārtība 1) Protokola noslāš. u. pieņemšana. 2) Prezidijs zīnojumi. 3) Sporta pārstāvīja vēlēšan. 4) Ārlietu biroja instrukcijas 5) Vācu frakcijas iesniegums valodu jautājumā 6) Dažādi jautājumi.

Stud. Pad. Prezidijs sēdes.

E. Rempe zīno, ka Rīgā ieradies vispasaules Krist. Stud. Federācijas sekretārs V. Hořmaņa kgs, kas nodomājis sākot Rīgā priekšslājumu nedēļu ar ārzemju profesoru piedalīšanos š. g. oktobra mēnesi.

Novadniecības iesniegušas rakstu par dzelzceļa bileses iegūšanu studentiem par puscenu, uzrādot vienigi matrikulās — nodod noskaidrot satiksmes ministrijā. Sakārā ar A. Raudzejpīdzes zīnojumu par sarīkojamo — etiski religiski apceres nedēļu — un nolemj atlaut par brivu virtutes telpas š. g. 30 aprīli — tējas vakaram — rsp. — studentu organizāciju apspriedei par rīkojamo nedēļu. Apvien. studentu korp. fr. zīno: ka sūta kā pārstāvībus stud. pāšpal. kases organizācijas kom. A. Grabi, vasaras kolonijā k. V. Žuninu un L. Rezevski, kulturas birojā kā pārstāvi E. Rempi.

Uz centrālbiroja sēdi 30. aprīli Tartū tiek komandēti Ed. Rempe, J. Raiška. Izstājās no Stud. Padomes ilggadīgais stud. pad. loceklis A. Raudzejpīdzs (korp. fr.), parezams, kad viņa vietā nāks J. Celms (Talavus).

Ceļojumi uz Ungariju, Somiju, Igauniju un Lietuvu.

Ārlietu birojs paredz pēc Lieldienām sākot vairakus ārzemju ceļojumus, pēc sekošiem maršrutiem: 1. Varšava-Praga-Vine-Budapešta-Varšava. 2. Somija-Igaunija. 3. Lietuva. Ungarijas ceļojums ilgs divas nedēļas un izmaksas, un izdevumi, kuļos iekalkulēts arī uzturs un paredzētas ekskursijas aprēķināti uz 300 Ls. Somijas brauciens izmaksas Ls 50, Igaunijas — 50 Ls. Pēdējos divus pēc vēlēšanās var apvienot. Somijā paredzēts palikt 7 dienas. Lietuvas brauciens maksās ap 100 Ls. Cenas ir uzstādītas maksām un ceļojumu atvieglojumu gadījumā var pārnācināties. Būtu vēlams, ka studenti — interesenti iesniegtu ārlietu birojam priekšlikumus, kādā laikā būtu visizdevīgāki šos ceļojumus rīkot. Pagaidām kā piemērotākais laiks izraudzīts: maija iesākums vai jūnija beigas. J. V.

S. E. L. L. (Baltijas valstu studentu centralbirojs) Konference Rīga.

Pēc S. E. L. L. studentības noteikumiem ir paredzēts, ka konferences notur un veic visus priekšdarbus pēc kārtas Igaunijas, Latvijas, Somijas un Lietuvas studentības.

Saskaņā ar V. konferences, kura notika 6., 7. un 8. maijā 1927. g. Tērbatā pieņēma ierosinājumu, šogad konferenci noturēt Rīgā, laikā no 15.—17. novembrim. Tā kā konference notiks Latvijas valsts 10 gadu pastāvēšanas svinību laikā, tad ir domāts uzaicināt kā viesus arī Skandināvijas un Polijas studentību pārstāvījus.

„SELL“ centrālbiroja sēde.

Centralbirojs „SELL“ zīno, ka 30. aprīli Tartū notiks centrālbiroja sēde, uz kuru uzaicināta ierasties Latvijas universitātes stud. padomes priekštāvījus Centrālbirojā. Dienas kārtībā paredzēti šādi punkti:

Latv. Universitātēs Padomes sēdes.

L. U. Padomes sēdē 28. martā š. g. nolēma pagarināt stipendiju cand. theol. E. Zicanam, kā arī cand. phil. K. Karklinjam, kas atstāts pie universitātes sagatavoties profesurai latvju un leisu literatūrā. Pie civiltiesību katedra atstāto cand. jur. A. Švabi nolemj turēt bez stipendijas vēl uz 1 gadu. P. Reinhardam pagarinā komandējumu līdz 1. nov. gala eksamenu nolikšanai Parīzes augstākā lidojā skolā. Vācijas sūtniecība paziņojuši, ka Humbolta stipendija piespresa stud. K. Saulīšam.

Padomes sēdi 18. aprīli atklāja rektors prof. Dr. med. M. Zīle ar uzrunu par nelaikī K. Morbergu. Universitātēs Padome viņa piemiņu godina ar piecelšanos. Nolemj vakt materiālus par Morberga dzīvi un darbu, un izdot tos monografijā. Par privatdocentu tauts. zin. fakultātē pie valststiesību katedra ievēl P. Mucenieku, par asistentu pie tauts. katedra E. Sironu. Teoloģijas fakultātē par vecāko docentu ievēl Menšingu. Nolemj mācības pārtraukt 12. maijā, pārbaudījumus noturēt no 12—31. maijam. Apstiprina valsts eksamenu komisiju matēm., dabas zin. un teoloģ. fakultātēs. Piešķīj komandējumu uz etrusku kongresu doc. Straubergam, det. prof. Dr. h. c. P. Šmitam un prof. Fr. Balodim uz orientalistu kongresu Kembridzā.

Ret.

Zīojums par darbiem.

Sadarbība ar Polijas studentiem. Biroja darbība 1928./29. gadā. Budžets.

Norvēgijas studenšu koris Latvijā.

Latviju šovasar apmeklēs Norvēgijas studenšu koris, kurš pirms tam, no 30. jūnija līdz 2. jūlijam, viesosies ari Igaunijā. Rīgā tas varētu ierasties apmēram 3. jūlijā.

Angļu studentu ekskursija uz Latviju.

Ārlietu birojā pienācis paziņojums no Nacionālo Studentu Apvienības — Anglijā, ka ap desmit angļu studenti nodomājuši šovasar apceļot Baltijas valstis, uzturoties dažas dienas arī Latvijā. Programmā ietilpst — Dancīga, Austr. Prūsija, Lietuva, Latvija, Igaunija un Somija. Latvijā angļu studenti uzkavēsies no 25.—28. jūlijam.

Stud. Pad. Ārlietu birojs zīno, ka š. g. 2. jūnijā notiks ekskursija uz Vini un Budapeštu. Ceļa maršruts: Varšava, Praga, Brīnna, Vīne, Budapešta, Varšava. Katrā no šīm pilsetām ekskursija uzturēsies dažas dienas (Varšavā 2, Pragā 2, Brīnna 1, Vīne 5, Budapeštā 3—4). Ekskursija atgriezīsies Rīgā 17. jūnija vakarā. Ceļa izdevumi aprēķināti (ieskaitot uzturu un dzīvokli) ar Ls 300—350. Pieteikšanās un tuvākas zījas Studentu Padomes birojā ikdienas no 11—12, trešdienās bez tam no plkst. 19—20. J. V.

Māksla.

S! P! K! Kora atklāšanas koncerts. Svētdien konservatorijas zālē pirmo reizi uzstājās atklātā koncertā Studenšu Prezidijs Konventa koris, kas ir arī pirmais sieviešu koris Latvija. Programma: E. Dārziņa, J. Mediņa, Jāz. Mediņa, E. Melngaila, V. Ozoliņa, J. Poruka, P. Līcītes, J. Graubiņa, M. Gubenes un J. Ciruļa dziesmas.

Koncerta kopiespaids iet līdz. Pirmās dziesmas izskanēja drusku bailīgi, ne tik izteiksmīgi, bet toties tālākās dziesmas iet līdz. Igaunijā lika apbrīnot jaunā kora lieplikos sasniegumus, par kuriem jāpateicas labajam balsu materiālam un arī dirigentam Teodoram Kalniņam. Publīka ar aplausiem neskopojas un koriem bija jāatkārto vairākas dziesmas. Kā soliste piedalījās Cinks-Berzinska kundze. Koncertu nobeidza ar tradicionālo „Gaudeamus“.

Apsveicam jauno kori mūsu akademiskā saimē! J. Vitols.

Nacionālais teatris Lieldieni brīvlaikā papildinājis savu repertuaru ar vairākiem jauniestudējumiem:

1. „Zaļšā līgava“ — Aspazijas pasaule drama 7 ainas ar epilogu. Viela šai līgavai qemta no mūsu un citātā senajām teikām un pasakām, kuras dažreiz tik spilgti

Andrejs Kampe.

(Sakārā ar viņa speciālrakstu „Studentam”)

No Izglītības ministrijas 1921. gadā tika sūtīts uz Turkuenas liceju. Pēc liceja beigšanas A. Kampe nolika bachelaura eksāmenu pie Liles Universitātes.

Iestājās Sorbonas universitātes juridiskā fakultātē un privātā Politisko Zinību Institūtā un nobeidza 1927. gadā. Atgriezies Latvijā — saistījies Ārietu Ministrijas darba laukā.

attēlots senais čūsku dleivnāšanas kults un visas tās nūkās cīgas un atkalsamierināšanas mēģinājumi, kas norisinājušies dabā starp cilvēku un čūsku cīltim. Čūks ir vienmērīgi uzskaņota kā dabas noslēpumainais, gudribas un varenības simbols.

Aspazija savam „Zālītim” bez tam piešķir vēl mūžīgās nemirstības simbolu, izceļ viņu par visu dabas spēku karali. Bet lai tas taptu pilnīgs, tam vajadzīga cilvēku meitenes (Zalša ligavas) mila, kas līdz ar to ienestu dzīvību zemūdens valsti un vienotu ciešā draudzību un varenību abas naidīgās cītis.

Lugas gaita viegla un interesanta, ar dažiem iisti spēcīgiem dramatiski-tragiskiem momentiem. Visumā tā jāzīst par vienu no labākiem Aspazijas darbiem.

Izrädi ar labu gaumi sagatavojojis Al. Mierauks. Tituloma Mīrda Šmitchene (Ziednese), tēlo ar isto vīpa raksturigu izjūtu, Jānis Lejiņš (Zālītis) varēja būt drusku spēcīgāks, J. Šaberts (Saulgaitis), no cīlēm mināmi: B. Rūmniece, K. Lagzdiņš, Ella Jakobsons, Reinis Paršickis un J. Zariņš.

Luga publiskā atrada dzīvu piekrišanu un beigās ar ilgiem aplausiem un ziediem sumināja autori un tēlotājus.

2. „Kristus Atriebšanās”, kuru pirmo reizi izrädi Liela Piektīnā.

Dr. M. Valters še centies salīst un dramatizēt pēc senām legendām visus klausītājus un Lieldienas vēsturiskos notikumus.

Lugas saturs ieturēts dzīji filosofiski-psichologiskos prātojumos, kādēļ vienkāršai mīstīgai publikai un sevišķi vēl no skatuves, tas nav pieejams un saprotams, lai gan aktieri centās ar visiem spēkiem. Rež. E. Feldmanis. Tēlotāji: J. Gērmanis (Tiberijs), Līlija Erika (Klaudijs Prokla), V. Švarcs (Poncijs Pilats), J. Šauriņš, J. Osis (centurioni), A. Brechmane, (Marija), L. Spilberga (Madaja) un M. Riekstīja (Veronika).

3. „Sabiedrības Pilari” pirmzārde 21. apr. notika, kaut gan ar lielu nosebošanos, par godu lielajam norvegu rakstniekam Henrikam Ibsenam, pieminoš viņa 100-to dzimšanas dienu.

„Sabiedrības pilari” piedero pie Ibsena labākiem darbiem. Lucas saturs dzīji pamācoša rakstura ar tendenci labot sabiedrības tikumus. Laudis, kuri se attēlo, kā „augsti tikumīgi”, pateicoties labvelīgiem apstākļiem, meliem, vilībām un ziedojoši citu cilvēku dzīvības un laimi, pratuši iegūt bagātības un iegūt sabiedrības augstu stāvokli. Visu to viņi sakās daram it ka sabiedrības laba, bet patiesībā vairo tikai savas bagātības un ar visiem līdzekļiem censīs patrengi savu arejo godu un slavu. Beidzot tomēr nāk atmaksāšana, — patiesība uzvar.

Rež. T. Amtmanis-Briedis veidojis inscenējumu Ibsena laika mierīgā gara, kas arī, jāzīst, vijam labi izdevies. Tituloma: Volde-mārs Švarcs (konzuls Berniks) sevišķi labs beidzama cellēja. Tālāk mināmi J. Gērmanis (teol. magistrs), A. Klints (Dina), L. Spilberge (Lona), A. Brechmane, J. Lejiņš, R. Paršickis un c.

Dailēs teatrī „Mežabeles koka kastīte” Kārla leviņa skatu luga 17. aīnās; Ed. Smilgīša inscenējums. Šai lugā leviņš, ar ista mākslinieka un dzēznieka dvesēti tēlojis seno, klusos laukus īdilisko un romantisko dzīvi, īemdamas par pamatu lugai stāstu, par kādu sena nāmāja un galīnieku piedzivojumiem mūsu Dievzemē — Kurzemē. Tāpat arī Ed. Smilgīša savā inscenējumā ir bijis liels meistars un var teikt pat pārspējis pats sevi. Ar prieku varam teikt, ka izrādi katram apmeklēt.

Tēlotumos Ed. Smilgīš (Janis), Emīlija Viesture (Līzbeite), A. Mitrevics (kā zaglis) iet raksturīgi, L. Neiburge, Žībalts, E. Mačs, T. Lācis u. c.

„Lielais Venecijas bledis” Bena Džonsona komedija.

Lugas darbība iet dzīva un interesanti norit senajā renesansē laikmetā Venecijā; nāk priekša vevela rinda blēžu, dažādu veiklu stiku un izdomājumu. Tēlotāji: T. Lācis (Volpone), J. Priede (Leone), J. Simsons (Korbačio), Mikelsons, Žībalts, Brambergs u. c.

Nacionālā teatra aktieja A. Kronberga 25. g. darbības jubileja notika 16. apr. Nac. teatrī,

Izrādīja Vulfa dramu „Meli”. Novēlam izturību un sparu turpmākā darbā. A. Bieza i.s.

Ernsta Feldmaņa dramatisko kursu absolējušo audzēķu izrāde notika 1. apr. Nacionālā teatrī. Uzveda R. Blaumaņa lugu „Jaunais gars”.

Sai izrādē Feldmaņa skola tiešam paradīja sevi no labas puses un ar atzinību jāsaka, ka daudz jau ir darīts, lai izveidotos viens otrs labs talants. Labas sekmes!

Labakos tēlojumos lai minam: J. Sprogi (Mantrausis), M. Jaunītrani (Anna), Emīlijs Bērziņš (Pieteris), Peteris Kaktiņš (Andrievs), Kattaps Žanis (saimnieks).

Nacionālā teatrī piektdien 27. apr. K. Ievīja komedija „Mate un meitas” pirmoreiz.

Nacionālā Operā ceturtdien 26. apr. „Romeo un Džuljeta” pirmzārde.

Akademiskā dzīve ārzemēs.

Šveices studentu apmaiņa.

No septiņām Amerikānu augstskolām 1927./28. studiju gadam, tika piešķirtas stipendijas Šveices studentiem — nododoti katra studenta ricībā brīvu dzīvokli, un 1000—1500 Šveices frankus. 2 vietas domātas šveiciešiem, pārējās četras studentiem.

Šveices augstskolas, savukārt, iepazīstinātu Amerikas studentus ar Šveices universitātēm un Eiropas kulturolo dzīvi, izsniedz piecas stipendijas.

1928./29. gadam izsniedz 26 Amerikānu universitātes stipendijas Šveices studentiem. Stipendijas svārstības no 7000—1500 dolariem, un brīvu augstskolu.

Darba birojs. Darba biroja ideja pie Šveices Universitātēm ir jau sen pazīstama un pie daudzām no tām reālizēta. Cūriches Univ. iespiedusi pārskatu par biroja darbību, no kā redzams, ka darba pieprasījumi līdzīnās piedāvājumiem.

1927. gadā darbu dabūjuši 52 st. speciālistu trūkuma dēļ 7 piedāvājumi palikia neizlietoti, un 12 st. darbu nav saņēmuši. Galvenie darbu veidi: Privatstundas visos universitātes priekšmetos, mūzikā, tulkojumi apm. 13 valodās.

Fiziskā audzināšana. Lai saistītu studentus pie sporta Šveices augstskolās paredzēts, lekciju sarakstā ienest zināmas stundas, kurās lekcijas netiku lasītas, lai visi studenti varētu piedalīties, tai laikā noturamās vingrošanas stundās.

Cité Universitaire Parizē.

Reti atradīsies kāds, kurš vissmaz vārda pēc nepazītu latīnu kvartalu Parizē — veco studentu rezidenci, bet ar jauno studentu pilsētu vēl daudzi nebūs tuvāk pazīstami.

Cité Universitaire atrodas āpus pilsetas centra, Montsouris parka tuvumā, jaukā, miērigā stūrīti. Ar autobusu jeb tramvaju braucot, 10 minūšu attālumā no Sorbonas univ. Šās studentu pilsetas centrā atrodas franču kvartals — vietējiem studentiem — kurš sa-

stādās no piecām ēkām: trijām studentiem, viena studentēm un piektā, — t. s. sabiedriskā ēka. Visas ēkas iekārtotas ļoti moderni un priekšīmīgi. Katram studentam ricībā ir liela, gaiša istaba, vienkārši, bet glīti mēbelēta. Gultas pa dienu var pārvērst par ēru divanu, tā ka istaba atgādina omuligu kabinetu. Pie katras istabas atrodas sevišķas telpas priekš mazgāšanās, ar siltu un aukstu dušu. Pagrabos plāši ierīkotas vannu istabas. Modernā studentu mājā ir gādāts par visu nepieciešamo, un tās iekārtotas pēc iespējas mājokļigi, lai neatgādinātu kādu oficiālu iestādi. Par visu to students maksāja 1926./27. g. 150 frankus.

Sabiedriskajās telpās atrodams viss, ko students brīvlaikā var vēlēties. Pagrabā izbūvētas plašās sporta zāles priekš visdažādākiem sporta veidiem, ir tik pilnīgi ierīkotas, neizslēdzot dušas, ka telpas drīzāk atgādina kādu pirmskāstīgu sporta klubu. Augšējos stāvos lielas zāles dažādiem priekšnesumiem, dejām, mūzikai, un arī lasīmā istaba, kurā apgādāta ar žurnāliem un avīzēm no visas pasaules.

Mazā restoranā gādāts par labu ēdienu. Studenti tur apkalpo paši sevi. Pie bufetes saņemdaši šķīvi, tas izmeklē ko vēlas, iegūt atkal savu vietu. Pēc tam trauki jānones bufetē.

Aiz Cité pagaidām vēl atrodas plaši lauki, kuros paredzams ierīkot sporta laukumus.

Ap franču mājām pamazām sāk

būvēties arī citu valšķu studentu nami. Pagaidām pabeigtī ir beigtiešu un kanadišu studentu nami, bet vēl paredzēti vairākām valstīm, arī Šveicē, Japānai, Anglijai, Polijai.

Beigtiešu studentu nams stipri līdzīgs franču, iekārtas un arī architektūras ziņā, bet kanadišu ierīkots ar vislielāko komfortu un pēc Parizes žurnālistu domām, atgādina vairāk miljoniā klubu, nekā studentu nams.

Studenti Cité Universitaire ir pilnīgi brīvi. Vientīgais priekšraksts ir tas, ka bez atļaujas nedrīkst nākt mājās vēlāk par pulksten vieniem, bet šādu atļauju var iegūt bez sevišķām grūtībām. Parize pulcē sevi lielu skaitu ārzemnieku-studentus, kuru starpā nav mazums latviešu. Kas zin, varbūt pienāks laiks, kad arī mēs varēsim justies Cité Universitaire kā savās mājās un uzcelt sev nams pie Parizes vārtiem?

J. V.

Sports.

L. U. Akad. Sp. b-bas cross country sacīkstes notika svētdien 22. aprīlī, Meža parkā. Kalnainā un smilšainā apkārtnē, 1 klm. distance uzvarēja Nusbergs veicot to 3m. 28,6 sek., otrs Steķis 3m. 29,3 sek., trešais Robežnieks — 3m. 31,4 sek., ārpus konkurences N. Muzis — 3m. 24,2 sek.

3 klm. skrējienā pirmās pienāca Cirke 11 m. 10 sek., ārpus konkurences, N. Muzis 3m. 2,6 sek., pārējie distanci nebeidza, 8 klm. skrējienā uzvarēja Riekstīgš 30 m. 15,3 sek., otrs Dzenīts 34 m. 31,2 sek.

Vieglatletikas trenīgi arī šogad notiks Jaunekļu Krist. Savienības laukumā, kuru vares apmeklēt jau nākošā nedēļā.

L. U. Akad. Sp. b-ba pin-pong revanša sacīkste uzvarēja Sp. b-bu „Amatiers” ar 4:3 uzvarām.

Lai radītu studējošos lielāku interesī par sporta nepieciešams maija sārkos Universitātes sporta svētkus.

Redakcijai piesutīti:

- 1) Aizsargs № 2, 3;
- 2) Atpūta № № 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181;
- 3) Audzinātājs № № 1, 2, 3;
- 4) Daugava № 3, 4;
- 5) Dzelzceļnieks № 6, 7, 8;
- 6) Federation News Sheet № 68, 69;
- 7) Jaunais Cirulītis № 3, 4;
- 8) Jaunības tekas № 3, 4;
- 9) Jaunā balss № 3, 4;
- 10) Jurists № 1;
- 11) Jaunības bibliotēka :

  - № 1 Briesmu brižos;
  - № 2 Nonis un Manis;
  - № 3 Starp dzīvību un nāvi;
  - № 4 Uz ledus gabala;
  - № 5 Starp debesi un zemi.

- 12) Kristīgs Vādonis № № 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7;
- 13) Kristīga balss № 6, 7;
- 14) Latvijas Jaunatne № 7, 8;
- 15) Latvijas farmaceitu žurnāls № 2, 3;
- 16) Mērniecības un kulturtehniskas vēstnesis № 1/2;
- 17) Mazās jaunības tekas № 3, 4;
- 18) Nakotnes Sieviete № 2;
- 19) Piensaimniecības un zemkopības žurnāls № 3, 4;
- 20) Svāri № 11, 12, 13;
- 21) Techniskais žurnāls № 3/4;
- 22) The Canadian Student Vol. X. № 5;
- 23) Ūlipilāsteht № 1, 2;
- 24) Jaunības ceļš № 4;
- 25) Izglītības Ministrijas Mēnešraksts № 2;
- 26) Ārpusskolas izglītība № 3;
- 27) Arvāngarda № № 1, 2, 3;
- 28) Latvijas tirgotājs № 2/3;

„Studenta” abonēšanas maksas iemaksajama Rīgas pasta tekošā rečīnā № 424.

Atbildīgais redaktors: A. Bieza.

Redaktors: „Studenta” koleģija.

Izdevējs:

L. U. studentu vienotu „VIENKOPO”

Visplašākā izvēlē

labāko angļu un franču fabriku

velosipedi

„HUMBERS“ (Humber Cycle Ltd. Coventry Anglijā)

„SPORTS“ (Genuine „SPORT“ Cycle)

„FRANCE“ (Made in France)

„NAUMANN“ (Seidels & Naumann — Dresden)

„RAPID“ (angļu materials — vietējais sastādījums)

Pirms Jūs pēciet — lūdzam pārliecīnātību.